

שָׁל שָׁם, שְׁכַתוּב (בראשית י) וּבְנֵי שָׁם עֵילָם וְאֲשׁוּר. וְשָׁם הָיָה כַּהֵן גְּדוֹל וְנִתְבָּרַךְ, שְׁנֵאמַר (שם ט) בְּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵי שָׁם, וְהָיָה לְשֵׁם הַגְּדֹלָה וְהַבְּרָכָה עַל אַחֲיוּ, וְכַתוּב בָּם (ישעיה לו) וַיֵּצֵא מִלְאָךְ הוּא וַיִּכָּה בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר, וְעַל יְדֵי שְׁלִיחַ נַעֲשָׂה. כָּל שְׁפָן הַמְצָרִים שֶׁהֵם מְזַהְמִים יוֹתֵר מִכָּל אֲמָה, וְאָמַר אָנִי וְלֹא מִלְאָךְ?.

אָלָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִכָּאֵן לְמַדְנֵנוּ כַּח גְּבוּרְתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּרָה מֵעַל הַפֶּל. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲמָה זֶה שֶׁל מְצָרִים מְזַהְמֵת וּמְטַנְפֵת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגְר מִלְאָךְ וְלֹא שְׂרָף, דְּבַר קְדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטַנְפִים, אֲלָא אָנִי עוֹשֶׂה מֵה שְׂאִין כּוֹל לַעֲשׂוֹת מִלְאָךְ וְלֹא שְׂרָף וְלֹא שְׁלִיחַ. שְׂאִי אֹמֵר מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁי יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה, מֵה שְׂאִין הַמִּלְאָךְ יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

אָבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁתּוֹ אֹמֵר יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת. וְלִפְיֶכֶף לֹא נַעֲשִׂית נִקְמָה זֶה עַל יְדֵי מִלְאָךְ וְשְׁלִיחַ, בְּשִׁבִיל קְלוֹן הַמְצָרִים, וְלִהְרָאוֹת גְּדוּלְתוֹ שֶׁל מְקוֹם שְׁלֹא רָצָה שְׁיִכְנָסוּ בִּינֵיהֶם דְּבַר קְדוֹשׁ. וְעַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה נֶאֱמַר אָנִי וְלֹא מִלְאָךְ. אָנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ, וְלֹא מִלְאָךְ.

בְּיוֹצֵא בּוֹ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה זֶה שְׁכַתוּב (יונה ב) וַיֵּאמֶר ה' לְדָג? וְכַמְּה צְדִיקִים וְחֹסֵידִים מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹא דְבַר עֲמָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹא לְדַבֵּר עִם הַדָּג דְּבַר שְׂאִינוֹ מִכִּיר וְיֹדֵעַ? אֲלָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּינֵן שְׁעֵלְתָה תְּפִלָּתוֹ שֶׁל יוֹנָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁתּוֹ אֹמֵר יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה. לְמַד לְדָג כִּינֵן אֵל הַיִּבְשָׁה. וַיֵּאמֶר ה' בְּשִׁבִיל הַדָּג יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה, מֵה שְׂאִין שְׁלִיחַ יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

כִּנּוּ שֶׁל שָׁם דְּכַתִּיב, (בראשית י) וּבְנֵי שָׁם עֵילָם וְאֲשׁוּר. וְשָׁם הָיָה כַּהֵן גְּדוֹל וְנִתְבָּרַךְ שְׁנֵאמַר (בראשית ט) בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי שָׁם. וְהָיָה לְשֵׁם הַגְּדֹלָה וְהַבְּרָכָה עַל אַחֲיוּ. וְכַתִּיב בָּם (ישעיה לו) וַיֵּצֵא מִלְאָךְ יי וַיִּכָּה בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר. וְעַל יְדֵי שְׁלִיחַ נַעֲשָׂה, כָּל שְׁפָן הַמְצָרִים שֶׁהֵם מְזַהְמִים יוֹתֵר מִכָּל אֲמָה, וְאָמַר אָנִי וְלֹא מִלְאָךְ.

אָלָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאֵן לְמַדְנֵנוּ כַּח גְּבוּרְתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּרָה עַל הַפֶּל. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר זֶה שֶׁל מְצָרִים מְזַהְמֵת וּמְטַנְפֵת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגְר מִלְאָךְ וְלֹא שְׂרָף, דְּבַר קְדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטַנְפִים, אֲלָא אָנִי עוֹשֶׂה מֵה שְׂאִין יְכוֹל לַעֲשׂוֹת מִלְאָךְ וְלֹא שְׂרָף וְלֹא שְׁלִיחַ. שְׂאִי אֹמֵר מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁי יְהֵא כֶף וּמִיָּד נַעֲשָׂה, מֵה שְׂאִין הַמִּלְאָךְ יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

אָבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁתּוֹ אֹמֵר יְהֵא כֶף וּמִיָּד נַעֲשָׂה מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת. וְלִפְיֶכֶף לֹא נַעֲשִׂית נִקְמָה זֶה עַל יְדֵי מִלְאָךְ וְשְׁלִיחַ, בְּשִׁבִיל קְלוֹן הַמְצָרִים, וְלִהְרָאוֹת גְּדוּלְתוֹ שֶׁל מְקוֹם שְׁלֹא רָצָה שְׁיִכְנָסוּ בִּינֵיהֶם דְּבַר קְדוֹשׁ, וְעַל הַדֶּרֶךְ הַזֶּה נֶאֱמַר אָנִי וְלֹא מִלְאָךְ. אָנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ וְלֹא מִלְאָךְ.

בְּיוֹצֵא בּוֹ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְאִי דְכַתִּיב, (יונה ב) וַיֵּאמֶר יי לְדָג. וְכַמְּה צְדִיקִים וְחֹסֵידִים מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹא דְבַר עֲמָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹא לְדַבֵּר עִם הַדָּג דְּבַר שְׂאִינוֹ מִכִּיר וְיֹדֵעַ. אֲלָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּינֵן שְׁעֵלְתָה תְּפִלָּתוֹ שֶׁל יוֹנָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁתּוֹ אֹמֵר יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה. לְמַד לְדָג כִּינֵן אֵל הַיִּבְשָׁה. וַיֵּאמֶר ה' בְּשִׁבִיל הַדָּג יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה, מֵה שְׂאִין שְׁלִיחַ יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

מִמְּקוֹם קְדוֹשִׁתּוֹ אֹמֵר בְּשִׁבִיל שְׂאִי הַדָּג אֵת יוֹנָה אֵל הַיִּבְשָׁה. לְמַד לְדָג כִּינֵן אֵל הַיִּבְשָׁה. וַיֵּאמֶר ה' בְּשִׁבִיל הַדָּג יְהֵא כֶף - וּמִיָּד נַעֲשָׂה, מֵה שְׂאִין שְׁלִיחַ יְכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ.

תנבא אמר רבי שמעון מפתח של חיה בידו של הקדוש ברוך הוא, ובכבוד שהיא יושבת על המשבר, הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד אם ראוי הוא לצאת לעולם - [ויצא, ופותר דלתות בטנה ויצא. ואם לאו - סוגר דלתותיה ומתו שניהם. אם כן, לא יצא רשע לעולם? אלא כן שנינו, על שלש עברות נשים מתות וכו', [אמר רבי שמעון (הרי) ואמר רבי יצחק, למה אשה מפלת פרי בטנה?]

אלא אמר רבי יצחק הקדוש ברוך הוא רואה אותו העבר שאינו ראוי לצאת לעולם, ומקדים להמיתו במעי אמו, שנאמר (בראשית ו) הנפלים היו בארץ בימים ההם. הנפלים כתוב בלא יו"ד ראשונה, ולמה? בשביל שאחרי כן באו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם בנות וירבו ממזרים בעולם.

המה הגברים אשר מעולם - שאין גבור ופריץ ועריץ כמו הממזר. אנשי השם - שהכל יכירו לקרות השם הידוע ממזר. שפיון שרואים מעשיו שהוא פריץ ועריץ וגבור, הכל יקראוהו אותו שם. ומה שאמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד - אין לה רשע בעולם מאותם הרשעים היוצאים לעולם שאין הקדוש ברוך הוא מעיין בו ורואה אם אותו הגוף ניח בן צדיק וכשר, או שיעזיל לאדם מישראל ממיתה משנה, או שיעשה טובה אחת, ובשביל כן הקדוש ברוך הוא מוציא לעולם.

ביומו רבי יוסי היו אנון פריצי דהו משדדי בטוריא עם פריצי אומות העולם, וכד משפחי בר נש ותפשי ליה לקטליה, הו אמרין ליה מה שמך, אי הוה יודאי הו אזלין עמיה ומפקין ליה מן טוריא, ואי הוה בר נש אחרינא קטלי ליה. [והא] והוה אמר רבי יוסי אתחזון אנון בכל האי למיעל לעלמא דאתי.

תנבא אמר רבי שמעון מפתח של חיה בידו של הקדוש ברוך הוא, ובכבוד שהיא יושבת על המשבר הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד אם ראוי הוא לצאת לעולם (ויצא ו) פותר דלתות בטנה ויצא, ואם לאו סוגר דלתותיה ומתו שניהם. אי הכי לא יצא רשע לעולם. אלא הכי תנינן על שלש עבירות נשים מתות וכו' (אמר רבי שמעון והא) ואמר רבי יצחק למה אשה מפלת פרי בטנה.

אלא אמר רבי יצחק הקדוש ברוך הוא רואה אותו העובר שאינו ראוי לצאת לעולם ומקדים להמיתו במעי אמו שנאמר (בראשית ו) הנפלים היו בארץ בימים ההם. הנפלים כתיב בלא יוד ראשונה. ולמה, בשביל שאחרי כן באו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם בנות וירבו ממזרים בעולם.

המה הגבורים אשר מעולם. שאין גבור ופריץ ועריץ כמו הממזר. אנשי השם, שהכל יכירו לקרותו השם הידוע ממזר, דכין שרואים מעשיו שהוא פריץ ועריץ וגבור הכל יקראוהו אותו שם. ומה דאמר רבי שמעון הקדוש ברוך הוא מעיין באותו הולד. אין לה רשע בעולם מאותם הרשעים היוצאים לעולם שאין הקדוש ברוך הוא מעיין בו ורואה אם אותו הגוף ניח בן צדיק וכשר, או שיעזיל לאדם מישראל ממיתה משונה, או שיעשה טובה אחת, ובשביל כן הקדוש ברוך הוא מוציא לעולם.

ביומו רבי יוסי הו אנון פריצי דהו משדדי בטוריא עם פריצי אומות העולם, וכד משפחי בר נש ותפשי ליה לקטליה, הו אמרין ליה מה שמך, אי הוה יודאי הו אזלין עמיה ומפקין ליה מן טוריא, ואי הוה בר נש אחרינא קטלי ליה. [והא] והוה אמר רבי יוסי אתחזון אנון בכל האי למיעל לעלמא דאתי.